

■ ■ ■ Norge overrisles av oljepenger som de fleste nyter godt av direkte eller indirekte. De skal bare ikke gå til oljeforskning, fordi det er uetisk?

Uetisk energiforskning?

INNLEGG Forskning

Petter Haugan og Gunnar Kvåle ved Universitetet i Bergen kritiserer i DN 19. november Statoils forskningsbevilgninger, som de finner ikke å være i samsvar med forsknings-etiske retningslinjer. De peker spesielt på samarbeidet mellom Det Norske Videnskapsakademi og Statoil (Vista), og at Statoil på denne måten søker «å oppnå aksept for klart helse- og miljøskadelig virksomhet».

Hva som er helse- og miljøskadelig virksomhet, bør vel vurderes av fagfolk som har kunnskap på det området. Og den politiske og ideologiske side av saken bør vel avgjøres politisk og ikke ved en slags boikott fra universitetenes side.

Vista-samarbeidet ble startet for nesten 30 år siden som et samarbeid mellom grunnforskningsmiljøene ved universitetene og den anvendte petroleumsumindustrien representert ved Statoil. Vi må satse på fornybar energi, men vi må også forholde

DN 19. november.

oss til den energivirksomhet vi har. Prognoser (bl.a. fra MIT) viser at olje og gass vil være en av våre viktigste energikilder frem til 2050. Vi kan ikke bare satse på fremtidens energiformer – vi må også forholde oss til nåtidens behov for undervisning og forskning. Mye av kompetansen vil dessuten kunne brukes på andre energiformer.

Det har lenge vært en bety-

delig skepsis overfor oljevirk-somhet og blant studenter og lærere også ved Universitetet i Oslo og Tromsø. Rekrutteringen fra norske universiteter har på mange områder vært for svak. Cirka 60–70 prosent av Statoils geologer og geofysikere i Norge har utenlandsk statsborgerskap, og liknende forhold ser vi på andre fagområder. Det er stor konkurranse internasjonalt om de beste fagfolkene og forskerne, og det er ikke sikkert at Statoil alltid får de beste.

Hvis Universitetene i Bergen og Oslo lot være å samarbeide med oljevirk-somheten, ville vi få enda dårligere rekruttering av norsk fagfolk, og Statoil kan flagge ut i enda større grad.

Så lenge vi trenger fossil energi, er det viktig at vi har kompetanse til å utvinne denne på en optimal og miljøvennlig måte – på samme tid som vi forsker på andre fornybare energiformer.

■ *Knut Bjørlykke, professor ved Institutt for geologi, Universitetet i Oslo*

Etikk og prinsipprytteri

INNLEGG Forskning

Er det virkelig et etisk problem at Statoil engasjerer seg i grunnforskning gjennom økonomiske bidrag ved de offentlige forskningsinstitusjonene?

Professorene Peter M. Haugan og Gunnar Kvåle hevder i DN 19. november at Vista-programmet bryter med retningslinjene vedtatt av Den nasjonale etiske komité for naturvitenskap og teknologi. De spør om det i det hele tatt er etisk forsvarlig å forske på petroleumsrettede problemstillinger. De kritiserer også at Statoil er med i styringen av hvilke forskningstemaer deres økonomiske bidrag skal gå til.

Siden 1985 har Statoil bidratt med nærmere 300 millioner kroner til Vista-programmet, som er et grunnforskningsprogram, finansiert av Statoil. Programmet gjennomføres i nært samarbeid med Det Norske Videnskaps-Akademi, og det har resultert i 360 phd- og postdoc-prosjekter i tillegg til finansiering av seks professorater. Programmet kan vise til gode resultater. Det er publisert nærmere 900 vitenskapelige artikler i internasjonalt aner-

ET BÅDE OG. Kristin Vinje, stortingsrepresentant for Høyre.

kjente tidsskrifter, blant annet i Nature og Science.

Målet er blant annet å utvikle et godt og gjensidig samvirke mellom Statoil og norske grunnforskningsmiljøer og bidra til utdanning av kvalifisert personell som kan rekrutteres inn i Statoils virksomhet. Det mener jeg både er positivt og legitimt.

Vi bør absolutt sørge for å stimulere til nytenkning rundt energibehov og produksjon, men det er ikke nødvendig å legge ned den sektoren vi lever av. Nyskaping og innovasjon er avhengig av både inntektene og teknologutviklingen fra den sektoren.

For meg er ikke dette et enten-eller, men et både-og. Norge må både kunne være en stor petroleumsprodusent og en stor produsent av fornybar energi og intelligente energiløsninger.

■ *Kristin Vinje (H), stortingsrepresentant*